

Judikatūras krājums

Lieta C-575/17

Sofina u.c.

pret

Ministre de l'Action et des Comptes publics

(*Conseil d'État* (Francija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Kapitāla brīva aprīte – Nodokļa ieturējums ienākumu gūšanas vietā no valsts izcelsmes dividenžu, kuras izmaksātas sabiedrībām nerezidentēm, bruto summas – Sabiedrībai rezidentei, ja tās finanšu gads ir noslēgts ar zaudējumiem, izmaksāto dividenžu aplikšanas ar nodokli atlikšana – Atšķirīga attieksme – Attaisnojums – Salīdzināmība – Nodokļu uzlikšanas kompetenču līdzsvarots sadalījums starp dalībvalstīm – Nodokļa iekasēšanas efektivitāte – Samērīgums – Diskriminācija

Kopsavilkums – Tiesas (piektā palāta) 2018. gada 22. novembra spriedums

Kapitāla brīva aprīte un maksājumu brīvība – Ierobežojumi – Nodokļu tiesību akti – Dividenžu aplikšana ar nodokli – Rezidentu sabiedrību saņemto dividenžu aplikšana ar nodokli saskaņā ar vispārējo tiesību režīmu, kas ļauj atlikt nodokļa samaksu vai pat galīgi atbrīvot no nodokļa – Valsts tiesiskais regulējums, kurā ir noteikts galīgs nodokļa ieturējums ienākumu gūšanas vietā par dividendēm, kas izmaksātas sabiedrībām nerezidentēm – Nepieļaujamība – Pamatojumi – Neesamība

(LESD 63. un 65. pants)

LESD 63. un 65. pants ir interpretējami tādējādi, ka tajos netiek pieļauts tāds valsts tiesiskais regulējums kā pamatlietā aplūkots, saskaņā ar kuru par sabiedrības rezidentes izmaksātām dividendēm tiek veikts nodokļa ieturējums ienākumu gūšanas vietā, ja šīs dividendes saņem sabiedrība nerezidente, turpretī gadījumā, ja tās saņem sabiedrība rezidente, nodokļus par šīm dividendēm saskaņā ar vispārējo tiesību režīmu, kas attiecas uz uzņēmumu ienākuma nodokli, tā finanšu gada beigās, kurā tās ir iegūtas, iekasē tikai ar nosacījumu, ka šī sabiedrība šo finanšu gadu ir noslēgusi ar peļņu, un šāda aplikšana ar nodokli attiecīgajā gadījumā var nenotikt nekad, ja minētā sabiedrība beidz savu darbību, kopš šo dividenžu izmaksas nesākot strādāt ar peļņu.

Šajā ziņā Tiesa ir atzinusi, ka nodokļu ieturēšanas kompetenču sadalījuma starp dalībvalstīm saglabāšana ir leģitīms mērķis un ka tad, ja nav Eiropas Savienības pieņemtu unificēšanas vai saskaņošanas pasākumu, dalībvalstu kompetencē joprojām ir līgumos vai vienpusēji noteikt savu nodokļu ieturēšanas kompetenču sadalījuma kritērijus (spriedums, 2016. gada 13. jūlijs, *Brisal* un *KBC Finance Ireland*, C-18/15, EU:C:2016:549, 35. punkts).

Šādu attaisnojumu var pieņemt it īpaši tad, ja attiecīgā režīma mērķis ir novērst rīcību, kas varētu apdraudēt dalībvalsts tiesības īstenot savu kompetenci nodokļu jomā saistībā ar tās teritorijā veiktajām darbībām (spriedums, 2012. gada 12. jūlijs, Komisija/Spānija, C-269/09, EU:C:2012:439, 77. punkts).

Protams, ja izrādītos, ka sabiedrība nerezidente, pirms tā izbeidz savu darbību, vairs nesāk darboties ar peļņu, no tā izrietētu faktiskais atbrīvojums no nodokļa par ienākumiem, kas gūti no dividendēm, tādējādi ar nodokli apliekošajai dalībvalstij radot nodokļu ieņēmumu zaudējumus.

Tomēr, pirmkārt, no Tiesa judikatūras izriet, ka nodokļu ieņēmumu samazināšanos nevar uzskatīt par primāru vispārējo interešu iemeslu, uz kuru var atsaukties, lai pamatotu pasākumu, kas principā ir pretējs kādai pamatbrīvībai (spriedums, 2011. gada 20. oktobris, Komisija/Vācija, C-284/09, EU:C:2011:670, 83. punkts).

Otrkārt, ja dalībvalstis izmanto brīvību piemērot nodokli ienākumiem, kas radušies tās teritorijā, tām ir pienākums ievērot vienlīdzīgas attieksmes principu un Savienības primārajās tiesībās garantētās aprites brīvības (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 13. jūlijs, *Brisal* un *KBC Finance Ireland*, C-18/15, EU:C:2016:549, 36. punkts).

Nodokļa ieturējums ienākumu gūšanas vietā, kas piemērojams sabiedrībām nerezidentēm izmaksātajām dividendēm, ļaujot atvieglot administratīvās formalitātes, kuras šīm sabiedrībām uzliktu pienākumu iesniegt ienākumu deklarāciju finanšu gada beigās, nosūtot to Francijas nodokļu administrācijai.

Šajā ziņā Tiesa ir nospriedusi, ka nepieciešamība nodrošināt nodokļu piedziņas efektivitāti, ir leģitīms mērķis, kas var pamatot pamatbrīvību ierobežojumus, bet tikai tad, ja vien šī ierobežojuma piemērošana ir atbilstoša, lai nodrošinātu izvirzītā mērķa sasniegšanu un nepārsniedz tā sasniegšanai vajadzīgo (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 13. jūlijs, *Brisal* un *KBC Finance Ireland*, C-18/15, EU:C:2016:549, 39. punkts).

Turklāt, ir ticis nospriests, ka nodokļa ieturējuma ienākumu gūšanas vietā procedūra ir leģitīms un atbilstošs līdzeklis, lai nodrošinātu nodokļa maksātāja, kas reģistrēts ārpus ar nodokli apliekošās valsts, ienākumu aplikšanu ar nodokli (spriedums, 2012. gada 18. oktobris, X, C-498/10, EU:C:2012:635, 39. punkts).

Šajā ziņā ir jāatgādina, ka kapitāla brīvas aprites ierobežojums, kā izriet no pamatlietā aplūkotā valsts tiesiskā regulējuma, atbilstoši no šī sprieduma 34. punktā izrietošajam ir rodams apstākļi, ka atšķirībā no sabiedrībām rezidentēm, kuras darbojas ar zaudējumiem, sabiedrībām nerezidentēm, kuras arī darbojas ar zaudējumiem, attiecībā uz to saņemtajām dividendēm nav tiesību uz nodokļu uzlikšanas atlikšanu.

Tiesību uz šo atlikšanu atzīšana sabiedrībām nerezidentēm, neizbēgami novēršot šo ierobežojumu, tajā pašā laikā netraucētu īstenot mērķi, kas saistīts ar tāda nodokļa efektīvu iekasēšanu, kurš sabiedrībām ir jāmaksā, no sabiedrības rezidentes saņemot dividendes.

Līdz ar to, ja priekšrocība, kas saistīta ar izmaksāto dividenžu aplikšanas ar nodokli atlikšanu, tiktu atzīta arī par labu sabiedrībām nerezidentēm, kas darbojas ar zaudējumiem, tā rezultātā tiktu novērsts jebkāds kapitāla brīvas aprites ierobežojums, tajā pašā laikā neradot šķērsli pamatlietā aplūkotā valsts tiesiskā regulējuma mērķa sasniegšanai.

(skat. 56., 57., 60.–62., 66.–70., 77., 79. punktu un rezolutīvo daļu)